

VD
Pernilla Winnhed
pernilla.winnhed@energiforetagen.se

Synpunkter på vattenförvaltningen och pågående processer

I nuläget pågår en rad viktiga processer och aktiviteter hos myndigheter och inom regeringskansliet, av stor betydelse för att kunna värna och utveckla den svenska vattenkraften. Politisk ambition och målsättningar har tydligt slagits fast i Energiöverenskommelsen från den 10 juni 2016 och i propositionen "Vattenmiljö och vattenkraft", där beslut väntas i riksdagen i juni 2018. Propositionen om "Vattenmiljö och vattenkraft" är en central utgångspunkt för att det i praktiken görs en avvägning mellan olika samhällsintressen i de kommande omprövningsmålen. Den föreslagna nationella planen för moderna miljövillkor är verktyget för att säkerställa att en nationell helhetssyn får genomslag vid avvägningen mellan vattenmiljöskyddsintresset och elproduktionsintresset i de enskilda prövningarna.

Det är avgörande att samtliga aktiviteter och processer som påverkar varandra är avstämda både tidsmässigt och till innehåll. I dagsläget ser vi behov och möjligheter att utveckla och förbättra detta. Vi känner oro för att vissa myndigheters ambitionsnivå i flera fall inte är i linje med Energiöverenskommelsen och uttalandena i propositionen "Vattenmiljö och vattenkraft". Vi vill gärna hitta en form för hur vi på ett konstruktivt sätt kan bidra i det pågående och kommande arbetet – både med kunskap och synpunkter.

Vi vill därför att några av experterna hos våra medlemsföretag tillsammans med Energiföretagen kan träffa Sr Ibrahim Baylan för ett samtal kring dessa frågor i närtid. Vi tror att det vore bra om även handläggare från Miljö- och energidepartementet är representerade vid ett sådant möte.

Nedan följer en förteckning över viktiga aktiviteter och processer där vi ser ett behov av harmonisering vad gäller innehåll och tidplaner:

- Det av Havs- och vattenmyndigheten, Energimyndigheten och Svenska kraftnät påbörjade arbetet med att utveckla den nationella planen i linje med propositionen. Planen beräknas kunna börja tillämpas år 2020.
- Det i propositionen aviserade regeringsuppdraget till Havs- och vattenmyndigheten för att se över föreskrifterna om klassificering och miljö kvalitetsnormer för ytvatten samt vägledningen för kraftigt modifierade vatten (KMOV) vattenkraft. Myndigheten har på eget initiativ påbörjat en översyn av föreskrifterna i två steg. Det första steget är nu på remiss med inriktningen att revideringen ska kunna beaktas vid Vattenmyndigheternas klassificeringsarbete som påbörjas hösten 2018. Steg två är aviserat som en strategisk och mer övergripande översyn, som ska kunna beaktas av Vattenmyndigheterna inför beslutet om åtgärdsprogram 2027. Myndigheten anger att översynen inte kommer att omfatta en vetenskaplig översyn av de enskilda bedömningsgrunderna.

- Utredningen Dir. 2017:96 Översyn av vattenförvaltningens organisation där ett första förslag kommer den 31 oktober 2019.
- Den översyn av EU:s ramdirektiv för vatten som väntas i början av 2019. I samband med det redan pågående förberedande arbetet är det viktigt med en samordnad process i Sverige för en gemensam position.
- Den svenska representationen och deltagandet i arbetet med EU-kommissionens gemensamma genomförandestrategi (CIS) behöver samordnas och stärkas för att säkerställa att det finns en tydlig och väl förankrad svensk position som förs fram. Under hösten 2018 kommer EU-vägledningar om kraftigt modifierade vatten (KMV) att föreslås.
- Den aviserade revideringen av förordningen om förvaltning om kvaliteten på vattenmiljön.
- Havs- och vattenmyndighetens definition av god ekologisk potential som gjorts på ett sätt som innebär en lägsta nivå på åtgärder (såsom t.ex. minimitappning av vatten) motsvarande en reduktion om ca 20 % av den svenska vattenkraften.
- Vattenmyndigheternas samråd avseende miljökvalitetsnormer för vattenkraft i kraftigt modifierade vatten som är på remiss till den 15 september 2018.
- Vattenmyndigheternas framtagna förslag på åtgärdsplaner enligt samrådsunderlaget innebär en total reduktion av den svenska vattenkraften med motsvarande 5 TWh och en minskning av säsonsregleringen med ca 15 %. Därtill kommer ytterligare en påverkan på grund av åtgärder i Natura 2000 områden som inte är kvantifierade. Som "worst case" har vattenmyndigheterna angett en ytterligare reduktion på 1,5 TWh och därtill en påverkan på reglerförmågan som inte är kvantifierad.
 - Vattenmyndigheterna har meddelat att samverkan inte har ägt rum med Energimyndigheten eller Svenska Kraftnät vid framtagandet av åtgärdsplanerna. Det innebär att konsekvenserna av de föreslagna åtgärdsplanerna på enskilda vattenförekomster och det svenska elsystemet utarbetats utan samråd med dessa myndigheter.
 - Vattenmyndigheternas fullföljande av regeringsuppdraget från 2016 om en översyn av utpekande av KMV samt utnyttjandet av möjligheterna till undantag och mindre stränga krav är oklart.
- Den av vattenmyndigheterna tillämpade regeln om att vattenkraftverk mindre än 1,5 MW inte kan pekats ut som KMV.

Pernilla Winnhed, VD Energiföretagen Sverige